

serhat kültür

tarih - kültür - haber dergisi

Yıl: 4

Kasım-Aralık 2006

KARSI KANUNU İÇİN
BİRİNCİ GÜNCELLENME
1921 - 1922

**Kars Antlaşması'nın
85. Yılı**

Bir Bayramın Daha Ardından Bayramlar mı Değişti, Bizler mi?

BİR aylık oruçtan sonra Allah'ın kullarına mükâfat olarak sunduğu bayram, mübarek Ramazan ayını taçlandırmakla birlikte, Müslümanların içindeki manevi coşkunun zirveye ulaşmasını sağladı. Bayramlar coşkunun, neşenin, sevincin, banşın, birliğin yaşandığı günlerdir.

İşte yine bir mübarek Ramazan Bayramı daha geldi geçti. Müslümanlar dünyanın her köşesinde ilâhi emri yerine getirmenin huzuruyla bayramı yaşayacak. Her bayramda "ah o eski bayramlar" diye başlayan sohbetler yapılır. Eski bayramların şekli ve verdiği manevi tatlılara olan özlem dile getirilir. Ne oldu da eski bayramları özlüyoruz? Bayramları şanına yakışır kutlamaktan niye vazgeçtik? Bu gün bayramları coşkuyla kutlayamama sebebimiz ne? Bu bayramı anlamına uygun yaşayabilecek miyiz? Sanırım bu tür sorular bu yazıyı okuyan herkesin aklından geçen türden sorulardır. Büyük şehirlerde yaşayanların sığındıkları, büyük şehre ait problemlerden söz edilir. Bir yerden, başka bir yere gitmenin zorluğu, akrabaların bir birine uzak oturmaları, komşuluk ilişkilerinin gelişmediği gibi mazeretler sıralanır. Küçük kentlerde, kasabalarda, köylerde yaşayanların da ayrı mazeretleri var. "Önceki bayramda biz ziyarete gitmiştik, onlar bize gelmedi" diye başlayan ve başka husumetleri mazeret olarak bir çırpıda sayarlar. Bu mazeretlerin hiç birisi başkaları tarafından dayatılan sebepler, biçimler değil. İnsanların kendi kendilerine geliştirdikleri savunmalardır.

Geçmiş bayramlar hep daha güzel gelir insana. Hele bir de öz vatanından uzak olunca. Ancak unutulmamalıdır ki, bayram yine de bayramdır. Her bayram sabahı başkadır, güzeldir. Her nerede olursak olalım, bayramın coşkusunu iliklerimizde hissetmeliyiz. Her şey bizim

■ Nevzat ERDAĞ

Mali Müşavir - Eğitmeni/Yazar
nevzaterdog@hotmail.com

elimizde değil mi? Geçmişe sürekli özlem duymak yerine, o bayramları yeniden yaşamamızın gayretinde olmak en güzeli değil mi. O zaman bu bayram bayram havası çekelim yüreklerimize. Birbirimize karşı diğer günlerden daha fazla güler yüzlü davranmak, neşeli görünmek, topluca bayram namazına gitmek bile insanı bayram coşkusunu yaşatmaya yeter. Çevremizdeki kardeşlerimizle selamlaşıp bayram sevincini paylaşmak, bu günü daha bir anlamlı kılacak davranışlardır ve

Hız Peygamber'in sünnetleridir. Yakin akrabaların birbirini ziyaret edip sorması, ihtiyaç içinde olanlara yardımcı olunması gerekir. Ana-babayı unutmamak, akraba ve komşularla hiç olmazsa bayram günlerinde kendilerini ziyaret edip gönüllerini almak Müslüman evlatların terk etmemesi gereken dinî bir yükümlülüktür. Arada büyük mesafeler de olsa yakınlarımızı en azından telefonla hal ve hatırını sormak bayramın güzelliklerindedir. Bayramların aynı bir heyecanı vardır birçokları için. Bazıları bayramları bir köşeye çekilip tek başlarına dinlenmek, bazıları yakınlarını, mezarlıkları ziyaret etmek olarak görür. Yaşlı ilerleyenlerin de hep yakındıkları bir şeyler vardır Bayramlar gelince. Nerede o eski bayramlar? Diye içten içe yakınınlarda az değil. Birçokları da bayramların artık tadının tuzunun kalmadığından iç çekerler. Peki, ne değişmiştir ki eski bayramlar ile yenileri arasında. ? Bizler Anadolu'dan metropollere gelenler, gerçekten eski bayramlardan çok büyük tad ve heyecan duyardık. Bayram öncesi annelerimiz ayrı bir hazırlık aşamasına girerlerdi. Bölgesel tatlılar, yiyecekler günler ön-

■ Geçmiş bayramlar hep daha güzel gelir insana. Hele bir de öz vatanından uzak olunca. Ancak unutulmamalıdır ki, bayram yine de bayramdır. Her bayram sabahı başkadır, güzeldir. Her nerede olursak olalım, bayramın coşkusunu iliklerimizde hissetmeliyiz. Her şey bizim elimizde değil mi? Geçmişe sürekli özlem duymak yerine, o bayramları yeniden yaşamamızın gayretinde olmak en güzeli değil mi. O zaman bu bayram bayram havası çekelim yüreklerimize.

cesinden hazırlanırdı.

Biz çocukları da başka bir heyecan sarardı. Eskiden şimdiki gibi mağazalara gidip istediğimiz takım elbiseleri seçme şansımız çok fazla yoktu. Onun için de terzilere büyük iş düşerdi. Haftalar öncesinden sıraya girer, gider terziye vücut ölçülerimizi verirdik. Ve hele terzinin? Git şu gün gel bakalım ceket pantolon üzerine olacak mı? Son kez prova yapalım? Sözleri ile nasıl da o günü çekerdik.

Hele hele bayramdan önce takım elbisemizi alıp eve getirdiğimizde keyfimize diyebilecek olmazdı. Yeni takım elbisemiz, ayakkabımız, gömüğümüz ve bir de henüz bağlamayı pek bilmediğimiz ince gravatımız. Gece geçmek bilmezdi. Sabahın heyecanından uyuyamazdık. Sabahı zor eder ve sabah bayram namazına babamız ile giderken, bir an önce eve gelip yeni elbiselerimizi giyip akraba ziyaretlerini gerçekleştirmek ve bayram harçlıklarını almak yegâne amacımız olurdu.

Her evde şekerler ve bozuk paralar evleri son hızla ziyaret edecek mahalle çocukları için hazır bekletilirdi. Kolonyalar, şekerler, evimizi ziyaret edecek misafirler için salon masasının bir köşesinde yerlerini alırlardı.

Peki, şimdi bayramlar nasıl?

Şimdi kocaman metropollerde adeta yokuz. Oturduğumuz apartman da komşumuzu tanımıyoruz. Herkesin bir iş koşuşturması var. Yoğun iş koşuşturmasından ziyaret edebileceğimiz birkaç akraba ve yakın arkadaş.

Burası İstanbul. Ekonomik sıkıntılardan adeta herkesin birbirinden kaçtığı koskoca İstanbul herkesi yutuyor. Bir arkadaşımın babası büyük şehirde pek oturmak istemezdi. Nedenini de şöyle açıklardı. "Oğlum ölsek cenazemizin arkasından gelecek adam bulamayız? Derdi. Ve onun içinde kasabasına dönmek isterdi."

Hayatın zorlu yokuşları ve acımasızlığı bayramlardan aldığımız zevkeni azaltırken, algılamalarımızı değiştirdi. Fakat bu sadece sizin ve benim başıma gelmedi. Bugünün çocukları da, hayat yokuşunu trimanmaya başlayıp, kendi hayatını

kazanmak zorunda kaldığında 'Ah o eski bayramlar' diyecek ve kendi çocukluğunun bayramlarının güzelliğinin kalmadığından bahsedecektir.

Çocukluğuna damgasını vurmuşsa bayramlar, yetişkinliğindeki bayramları da bir başka yaşıyor insan. Çocuklarımız bizim sözünü ettiğimiz bayramlar kadar, keyifle söz edecek mi bu bayramdan çocuklarına? Bizler kadar çok söyleyecekleri sözleri olacak mı yaşadıkları bay-

Hep "nerede o eski bayramlar" diye hayıflanacağımıza, o bayramları yeniden yaşamamızın gayretinde olmak en güzeli değil mi?

ram günlerine dair. Hiç şüphem yok ki, anlatacak çok fazla bir şey bulamayacaklar. Belki de anlatmakta zorlanacaklar. Belki onlar vazgeçerler? Ah! Nerede o eski bayramlar? Demekten. Bizler çocukluğumuzda yaşamış bayramları ne kadar özlemle ansak da, benzer bayramlar yaşatabildik mi çocuklarımıza? Mendilin arasına sakladığımız para ve şeker sunduk mu onlara bayram sabahlarında? Karşı komşuya gönderdik mi el öpsülerini diye? Bayram sabahı erkenden namaza gidip, dönüştü mis gibi kokan sıcak simitler ve poğaçalar getirdi mi baba olanlarımız? Kaçımız bayram sabahı erkenden giyinip, misafir bekledik ya da bırakın yanı apartmanları oturduğumuz apartmandaki komşularımıza bayram ziyaretine gittik? Kaçımız günler öncesinden hazırladık, bayram günü kapıyı çalacak komşu çocukların mendillerini ve bayram harçlıklarını? Hangimiz bayram günlerinde tatil için uzaklara gitmeyi düşünmedi? Dinlenme fırsatı olarak değil de bayram gözünü baktık mı bayram günlerine? Anne, baba ve

akrabaların bayram ziyaretini dinlenme sonuna bırakanlar da bizler değil miyiz? Sadece? Ah! Nerede o eski bayramlar? Demesini bildik her bayram. Bayramlar eskisi kadar güzel değilse suçlusu geçen zaman değil bizleriz hiç kuşkusuz. Bildiklerimizi, gördüklerimizi ve yaşamışlıklarımızı bu güne ulaştıramamışsak sonuçlarına da katlanmamız gerek. O halde şikâyet etmeye de hakkımız yok gibi sanki. Bizler yıllar sonraya kalırsak eğer, ne anlatacağımız torunlarımıza bu bayramlardan? Nasıl anlatacağımız üstelik? Daha da önemlisi, onlar bizi dinlemek zahmetine katlanacaklar mı? En çok merak ettiğim de bu. Eğer o günlere varabilirsem ve de bu güne dair anlatılacak hiçbir şey bulamazsam, bu satırları paylaşırım diye düşünüyorum ya... Okumak zahmetine katlanırlar mı bilinmez. Belki de yırtıp atarlar hiç okumadan kim bilir? Olur, mu olur.

O günlerde olmayan ve anlatılabileceği bir şeyler mutlaka olmalı bu günlere dair. Aslında önemli olan bu günden o günlere varabilmek değil, anlatılmaya değer yaşamak bayramları... Ve öncelerini... Ve sonlarını... Yani bütün zamanları... Ve de yaşatmak...

Hep "nerede o eski bayramlar" diye hayıflanacağımıza, o bayramları yeniden yaşamamızın gayretinde olmak en güzeli değil mi? O zaman neden bu bayramda gönüller bayram coşkusuyla dolmasın ki. Her bayram sabahı başkadır, güzeldir. Her nerede olursak olalım, bayramın coşkusu hislerimizde hissetmeliyiz. Bu bayram siz ve aileniz dışında diğer aileler ve ailesizler için güzel bir bayram anısı yapın ellerinizle. "Nerde eski bayramlar" cümleleri hiçbir insana ait değil. Üzerinde yazım hataları yaptığımız yalnızlık cümleleri unutulsun bu bayram. Hatırı kırk yıl süren kahve kokuları gelsin her evden aynı zamanda kavuşmanın üzerine atılmış kahkahalarda. Hep yapmamız gereken şeyi yapalım bu bayram kendimize rağmen çocuklarımız için bayram anıları hazırlayalım ellerimizle.

Varabileceğimiz tüm bayramların, hiç değilse bu günküleri aratmaması gelecek bayramlarımızın

Özlü Sözler - KIssadan Hisseler

● Derleyen: Nevzat ERDAĞ

Mali Müşavir/Eğitimci/Yazar / nevzaterdag@hotmail.com

TÜRK ATASÖZLERİ

- ❖ Akılı olmayana neylesin sakal, kayışı tarladan götürür çakal.
- ❖ Ana gibi yar, vatan gibi diyar olmaz.
- ❖ Arife günü yalan söyleyenin, bayram günü yüzü kara çıkar.
- ❖ Asil azmaz, bal kokmaz, kokarsa yağ kokar, onunda aslı ayrandır
- ❖ At ver hisım ol, kız ver hasım ol.
- ❖ Ayağın sığmayacağı yere baş sokulmaz.
- ❖ Azıksız yola çıkanın, iki gözü el torbasında olur.
- ❖ Azıtmış, kudurmuştan beterdir.
- ❖ Başındaki fese bak, girdiği kümese bak.
- ❖ Başını ecemi berberè teslim eden, cebinde pamuk eksik etmesin.
- ❖ Belli düşman, gizli dosttan yeğdir.

DÜNYADAN ATASÖZLERİ

- ❖ Asılan hırsız değil, yakalanandır. (Çek atasözü)
- ❖ Aşk ile öksürük hiç bir zaman saklanamaz. (Atika atasözü)
- ❖ Aynı nehirde iki defa yıkanılmaz. (Yunan atasözü)
- ❖ Bana söylersen unutabilirim, gösterirsen anımsayabilirim ama beni de katarsan anlarım. (Kızılderili atasözü)
- ❖ Bir adam en çok sevgilisini, en iyi şekilde ailesini, en uzun da annesini sever. (İrlanda atasözü)
- ❖ Bir şekilde doğar, fakat binbir şekilde ölürüz. (Yugoslav atasözü)
- ❖ Bir yalan ne kadar hızlı olursa olsun, hakikat onu yetişip geçer. (Kenya atasözü)
- ❖ Bir öteki kadar zengin olunca, kardeşler birbirlerini severler. (Uganda atasözü)
- ❖ Bir sızı bir kez aldatırsa suç onundur. İki kez aldatırsa suç sizindir. (Romen atasözü)
- ❖ Borç varırken ya paranı, ya dostunu kaybedersin. (Arnavut atasözü)
- ❖ Bu kadar zeki olma, senden daha zekileri hapiste. (Rus atasözü)
- ❖ Dinlemeyi öğrenirsen, kötü konuşarlardan bile yararlanabilirsin. (Yugoslav atasözü)
- ❖ Erkek yaşını saklamaya, kadın ise saklamamaya başladığı zaman yaşlanmıştır. (Peru atasözü)
- ❖ Bıçak kendi sapını kesmez. (Kore atasözü)

KISSADAN HİSSELER

Bir toplantıda bir genç M. Akif'i küçük düşürmek için: - Affedersiniz, siz veteriner misiniz? demiş. M. Akif hiç istifini bozmadan şu cevabı vermiş: - Evet, bir yeriniz mi ağrıyordu?

☆ ☆ ☆

Yavuz Sultan Selim, birçok Osmanlı padişahı gibi sefere çıkacağı yerleri gizli tutarmış. Bir sefer hazırlığında, vezirlerinden biri ısrarla seferin yapılacağı ülkeyi sorunca, Yavuz ona: - Sen sır saklamayı bilir misin? diye sormuş. Vezir: - Evet hünkarım, bilirim dediğinde, Yavuz cevabı yapıştırmış: - Bende bilirim.

☆ ☆ ☆

Sultan Alparslan 27 bin askeriyile Bizans topraklarında ilerlerken, keşfe gönderdiği askerlerden biri huzuruna gelip telaşla: - 300 bin kişilik düşman ordusu bize doğru yaklaşıyor, der. Alparslan hiç önemsemeyerek şöyle der: - Bizde onlara yaklaşıyoruz.

☆ ☆ ☆

Sokrat Ölüme mahkum edildiğinde, eşi: - Haksız yere öldürülüyorsun, diye ağlamaya başlayınca, Sokrat: - Ne yanı, demiş. Birde haklı yere mi öldürülseydim!

☆ ☆ ☆

Meşhur bir filozofa: - Servet ayaklarınızın altında olduğu halde neden bu kadar fakirsiniz, diye sorulduğunda: - Ona ulaşmak için eğilmek lazım da ondan, demiş.